Jr. 1824. Nr. 17.

NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR DE PROVINCIE DRENTHE.

Vrijdag, den 26 februarij.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE* brengt bij dezen ter kennis van de respective belanghebbenden, dat het Z. M. den Koning heeft behaagd, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 20 januarij l.l., te bepalen, dat met betrekking tot de donatien onder de levenden, bedoeld bij het besluit van den 31 maart 1820 no. 69, ten behoeve van kerk- of armgestichten, waarvoor bepaald wordt, dat aan den lande een regt, gelijkstaande met het regt van successie, moet worden voldaan; dit regt van de *koopwaarde* of van het zuiver overschot der berekende waarde van de verkregene goederen, zonder den last der tiende verhooging, zal worden betaald, doch dat ten opzigte van de, bij de wet van 27 december 1817, bepaalde formaliteiten, de authorisatie tot het aanvaarden der donatien verleend zijnde, de aangifte tot betaling van het regt, op grond van den inhoud der akte van schenking zal kunnen geschieden, zonder dat door de donatarissen den eed, bij evengemelde wet, ingeval van successie, voorgeschreven, zal behoeven te worden afgelegd, alles behoudens zaird der zaak, aan de administratie blijvende overgelaten, om zich omtrent het bestaan van aangegeven lasten, behoorlijk te doen voorlichten.

Terwijl voorts door het bestuur is gedecideerd, dat de akte van donatie zelve slechts aan het vaste regt van registratie van 47½ cents onderworpen kan zijn, en het proportioneel regt bij den ontvanger van de successie-regten, ten gevolge der deswegens te doene aangifte, zal behooren te worden voldaan.

Assen den 20 februarij 1824.

De Gouverneur der provincie DRENTHE,
VAN HOGENDORP.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de tweede zitting van den Militie-Raad, voor de lichting 1824, zal worden geopend den 30sten maart aanstaande, en dat gemelde Raad de werkzaamheden, omschreven bij art. 126 der wet van 1817, zal voortzetten:

Woensdag den 31sten maart voor het kanton *Meppel*;
Donderdag den 1sten april voor het kanton *Hoogeveen*;
Vrijdag den 2den april voor het kanton *Emmen*; en
Zaturdag den 3den april voor het kanton *Assen*;

Werdende dienvolgens, naar aanleiding van art. 37 der wet 1820, *alleen zoodanige lotelingen, welke vermeenen mogten regt op vrijstelling te hebben*, opgeroepen, om voor den Militie-Raad op den bepaalden dag te verschijnen, ten einde hunne belangen in te brengen; terwijl zij anders op grond van art. 38 der wet gehouden worden, geene redenen te hebben tot vrijstelling.

Assen den 21 februarij 1824.

De Gouverneur der provincie DRENTHE,
VAN HOGENDORP.

REGLEMENT ter voorkoming, weering en wegneming van schadelijke Zandverstuivingen in Drenthe.

[vervolg van het vorig nommer]

40. Niemand, binnen de respective markten of gemeenten, door de natemeldene zandheeren opgeroepen ter verrigting van hand- of spandiensten, tot het stoppen der zanden benoodigd, zal zich daaraan, zonder wettige redenen, des noodig ter beoordeeling van het gemeente-bestuur, vermogen te onttrekken, telkens bij de verbeurte als dienaar in art. 35 zal worden bepaald.

41. Ter beheering van het werk, tot weering en stopping der zandverstuivingen zullende worden verricht, zal er voor elke gemeente, alwaar zulks, op voordragt der commissie van Landbouw, door het Gedeputeerd Bestuur noodig wordt geoordeeld, eene commissie van directie en toezigt, en voorts voor elke betrekkelijke markte een tweetal personen, onder de benaming van zandheeren, werkzaam zijn.

42. Gedeputeerde Staten geven aan de Gemeente-Besturen, binnen welke de toepassing der bepaling, in het naastvorige artikel vervat, noodig wordt geoordeeld, daarvan de vereischte kennisgeving.

43. De commissien van directie en toezigt zullen worden te zamengesteld uit het lid der Com-

missie van Landbouw, het district surveillerende, benevens Schout en Assessoren der betrokkene gemeente; zullende het lid der Commissie van Landbouw daarbij het voorzitterschap bekleeden.

24. De zandheeren worden door de commissien van directie benoemd uit de gegoedste en meest geschiktste ingezetenen der respectivelijk belanghebbende markten, of voor zoo veel zulks niet gevoeglijk mogt kunnen geschieden, als dan uit dergelijke ingezetenen der naastbij gelegene markten in de gemeente.

25. Zij, die benoemd zijn, mogen niet verweigeren zich die benoeming te laten welgevallen, bij eene boete, elken reize, van vijfentwintig guldens.

26. Een dezer zandheeren zal jaarlijks op den laatsten december, voor de eerste maal in den jare 1824, aftreden, en zich gedurende de twee eerstvolgende jaren van de benoeming kunnen excuseren.

27. De volgorde van aftreding, gedurende de twee eerste jaren, zal door het lot worden geregeld.

28. De commissie van directie ten dien einde door het voorzittend lid te zamen geroepen, neemt telkens, vroeg in het voorjaar, en voorts zoo dikwijls zulks noodig of dienstig wordt geoordeeld, de zanden, zoo wel die, waarvan marktgenooten of particulieren de stopping hunnerzijds hebben behouden, als dezulke, waarvan dit aan de gemeenten is overgelaten, in oogenschijn, en regelt als dan, na ingenomene consideratien der respective zandheeren, de voortenemene werkzaamheden, waaromtrent de bijzondere beschikkingen aan haar bij art. 8 zijn verbleven, tevens den tijd bepalende binnen welken dezelve zullen moeten zijn afgelopen.

29. Na ommekomst van dien tijd worden de aanbevolene werken door de commissie van directie, in het bijzijn der Zandheeren, opgenomen, en, voor zoo verre dezelven, als dan, niet, of gebrekkig voltooid worden bevonden, zullen de zandheeren daarvoor, in de eerste plaats, verantwoordelijk zijn, en tevens worden gelast, om het niet of kwalijk afgewerkte binnen een nader te bepalen termijn, aan verzoeken, te doen volbrengen.

30. Ook hieraan andermaal niet voldaan, zal de commissie van directie, onvermindert de verantwoordelijkheid der Zandheeren, dadelijk moeten overgaan om het niet, of niet behoorlijk afgedane werk, volgens bestek en condition aan het Gedeputeerd Bestuur nevens eene opgaaf van kosten, vóór af ter goedkeuring aantebieden, ten koste der nalatig gebleevenen aan den minst aannemenden publiek uittebesteden.

(*het vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, den 25 februarij.

Laatstleden vrijdag is Z. M. van 's Gravenhage ter Brussel aangekomen. Hoogstdezelve heeft aldaar gisteren den Godsdienst, onder het gehoor van Do. *Pauw*, bijgewoond en zal er aanstaande woensdag publieke audientie verleenen.

— Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is, den 17 dezer, van Berlijn naar Italie vertrokken.

BRUSSEL, den 22 februarij.

Sedert eenigen tijd houden zich zoo wel de provinciale als de stedelijke besturen bezig met het beramen van maatregelen tegen de onheilen, welke van tijd tot tijd veroorzaakt worden door den dollen-hondsbeet. Wij zijn geïnformeerd, dat Z. M. bij besluit van den 3den januarij l. l., het stedelijk bestuur van de stad Enghien, op deszelfs voorstel, heeft gemagtigd, om eene belasting te heffen van de honden. Van den eersten hond moet betaald worden eene guldens; van de overigen, voor ieder, drie gulden. De uitvoering van dit besluit heeft in genoemde stad het getal der honden doen verminderen met twee derden.

ASSEN, den 27 februarij.

Z. M. heeft reeds voor onderscheidene steden de leden der besturen benoemd. Dit besluit van den 6den februarij heeft zulks plaats gehad voor de naburige stad Zwolle.

HAMBURG, den 20 februarij.

Z. M. de Koning van Zweden heeft, als Koning van Noorwegen, dezer dagen, den noorschen Rijksdag, of Storthing in Christiania met eene plegtige aanspraak doen openen. Z. M. verklaart, in deze aanspraak, voornemens te zijn, om denzelven grondwettige veranderingen voortedragen, welke ten doel hebben, om het *evenwigt*, het welk tusschen de uitvoerende en de wetgevende magt behoort te bestaan, te herstellen.

Men meldt uit Koppenhage van den 14den, dat de grondlast daar te lande om 20 ten honderd is verminderd, en dat den schatplichtige de gelegenheid is gegeven, om denzelven, des begerende, met graanen te voldoen.

FRANKFORT, den 20 februarij.

Volgens tijdingen uit de Levant worden de werkzaamheden tot bemanning en uitrusting eener nieuwe turksche vloot, sedert eenigen tijd, krachtdadig voortgezet; de Kapitein-Pacha, die zich voortdurend te Konstantinopel ophoudt en wederom eenigen invloed verkregen heeft, sedert hij zich bij den Grooten Heer volkomen heeft weten te regtvaardigen, heeft de uitgestrekste volmagten bekomen, om

naar omstandigheden te handelen en alles aan te wenden, wat voor den dienst der Porte het noodzakelijkste is. Een groot aantal werklieden uit het arsenaal is naar Gallipoli gezonden, ten einde aan de herstelling der aldaar zijnde vaartuigen te arbeiden. De voornaamste zwarigheid, die men echter op de vloot ondervindt, is gebrek aangeoefende matrozen.

De zaken van Perzie en de Porte blijven nog altijd met een digten sluijer bedekt, doch men gelooft niet, dat de vrede tusschen beide Staten zoo spoedig hersteld zal worden; ondertusschen is de Porte gedwongen haar leger in Azia te laten en kan geene troepen van hetzelve afnemen om in Europa te gebruiken.

MADRID, den 12 februarij.

Het besluit, omtrent den handel met Amerika eindigt op deze wijze: De spaansche Amerikanen zullen in dit besluit een blijk zien van mijne vurige begeerte voor hunnen bloei en welvaart; de spanjaarden van Europa het stellig verlangen, om hun de vrijdommen en voorregten te verzekeren; op welke zij aanspraak hebben; de handeldrijvenden ter goeder trouw alles doen wil, om de bestaande handelsbetrekkingen te behouden en uit te breiden, en hun een voordeelig gebruik hunner kapitalen te verschaffen, en eindelijk de geallieerde of bevriende Souvereinen en Gouvernementen een openbaar bewijs van mijne voortdurende bezorgdheid, om de eensgezindheid en de goede verstandhouding, die ons verbinden, te bewaren, enz.

— Hoezeer de Koning van tijd tot tijd adressen ontvangt, door geestelijken van den eersten rang geteekend, ten einde het herstellen van de regtbank der inquisitie te vragen, merkt men op, dat dezelven niet door de officiele couranten worden medegedeeld, hetgeen doet gelooven, dat het gouvernement niet genegen is, om aan die verzoeken gehoor te geven.

PARIJS, den 20 februarij.

Men verzekert, dat verscheiden spaansche constitutionele officieren, die in Katalonien onder de orders van *Mina* gediend hebben, te Marseille scheep gegaan zijn, om zich bij de Grieken te voegen. Meest allen behoren tot de ginie en artillerie.

MENGELWERK.

Paarden-fokkerij.

Het is niet meer dan ruim twee eeuwen geleden, dat het gebruik van paarden tot den landbouw in Drenthe zeldzaam, immers verre van algemeen was; men bebouwde toen het land met ossen, (a) even als zulks thans nog elders geschiedt. En zijn landbouwkundigen, welke het beter en voordeeliger houden ossen voor den ploeg en den boerenwagen te gebruiken dan paarden, en de voorname reden van dit hun gevoelen bestaat daarin, dat de os, na eenige jaren als trekdier gediend te hebben, wegend zijn vleesch, nog eene aanmerkelijke waarde overhoudt, terwijl het paard die waarde ten eenen male mist. Wij willen ten aanzien van deze zaak in het algemeen niet beslissen, maar wij geloven, dat het gebruik van paarden tot den landbouw, boven dat van ossen, daar vooral, aan te prijzen is, waar de paarden-fokkerij met den landbouw gepaard kan gaan, zoo als in onze provincie het geval is. De Drentsche landbouw is van dien aard, dat eene merrie, welke een veulen draagt of zoogt, zeer wel het gewone werk kan verrigten.

Het zal dan, vertrouwen wij, ook hier aan toegeschreven moeten worden, dat de Drentsche boeren het gebruik van ossen geheel hebben laten varen, dat dat van paarden uitsluitend is geworden en dat de paarden-fokkerij in Drenthe zoo algemeen werd, dat dezelve mede een der voornaamste middelen van bestaan van onze landlieden oplevert, zoo niet overal, ten minsten in het groost gedeelte van Drenthe.

Het is bekend dat het getal veulens, hetwelk jaarlijks in Drenthe geboren wordt, zeer groot is; dat een groot deel der paarden, welke onder den naam van Vriesche paarden, jaarlijks uit Friesland en Groningerland naar Holland, voor hooge prijzen, worden verkocht, Drenthen van geboorte zijn, dat de meeste paarden in Groningerland en Friesland op de Drentsche markten gekocht en vervolgens in genoemde provincien opgekweekt zijn, zoodanig dat Drenthe gezegd kan worden, voor een aanmerkelijk deel, de naburige provincien, bijzonderlijk Groningen en Friesland van paarden te voorzien. (b)

(a) Zie tegenwoordigen staat van Drenthe bl. 51.

(b) In den tegenwoordigen staat van Drenthe, in den jare 1795 uitgegeven, leest men dezen aangaande het volgende:

„Ook was men reeds voorlang op het aanfokken van goede veulens bedagt, ten welken einde de Staten van dit Landschap, door den Stadhouder aangespoord, reeds in den jare 1663, een besluit namen, dat elk, die zijn werk maakte van hengsten of dekpaarden te houden, vermaand zoude worden, om zich van zoodanige goede paarden te voorzien, waaruit een goed ras, of goede lage konde verwacht worden, tot dat hierop nader order zoude zijn gesteld, hetwelk ook in het begin van deze eeuw geschiedde door een staatsbesluit, dat er voortaan keurhengsten zouden gehouden worden, volgens een reglement, daarvan optemaken. Thans echter heeft zulks geen plaats meer, zijnde de laatste keurhengsten afgeschaft bij een staatsbesluit van den jare 1726. Men vindt hier dan nu nog veer schoone paarden, die inzonderheid hoog geschat worden bij de Friezen, die dezelven jaarlijks hier, in eene groote menigte, op de jaarmarkten, en langs de huizen opkoopen, en ze naderhand, tot veer hooge prijzen, wederom verkoopen aan de Hollanders, bij welken dezelven, onder den naam van Vriesche paarden, den hoogsten roem dragen."

Dit gezegde moge aan velen vreemd schijnen, maar het zal hun niet verwonderen, die immer eene Noorger, Zuidlaarder, Rhoonder, of Rolder najaarsmarkt hebben bijgewoond. De paarden-fokkery is dan thans in Drenthe eene belangrijke zaak en de Drentsche boer heeft gedurende een aantal jaren daarvan groote voordeelen getrokken; men kocht voor een goed veulen 50, 60, ja! somtijds 90 guldens. De vernielende en langdurige oorlog maakte de paarden in het algemeen schaars en dus duur en dit had ook invloed op de waarde van onze paarden, hoezeer dezelve naar buitenlands weinig verkocht werden. In de laatste jaren is dit geheel veranderd, de prijs der gewone paarden en vooral der veulens is ontzaggelijk gedaald, en hoezeer het fokken van veulens den Drentschen boer zeer schikt, zoo levert het, naar den tegenwoordigen prijs, slechts een zeer gering voordeel op, en het is daarom, naar ons inzien, met grond te vermoeden, dat deze andere belangrijke tak van nijverheid meer en meer in verval zal geraken. Het is waar, dat het Provinciaal Bestuur, door een naauwkeurig toezigt op de dekhengsten te doen houden, en door premien te geven aan hun die de beste merrien tot de fokkery gebruiken, veel toebrengt tot verbetering van het ras en daardoor groot nut sticht, vermits fraaije paarden altijd goede koopen. Doch dit middel zal vermoedelijk wel niet toereikende zijn, om het gevreesde nadeel geheel afteweuden, want toch met alle mogelijke zorg voor goede hengsten en bij de meeste aanmoedigingen aanzien der merrien zullen de meeste veulens behooren tot de klasse, welke zijn van middelmatige deugd en fraaiheid. Een meer afdoend middel zoude zijn, wanneer men de verkoop der inlandsche paarden naar buitenlands konde bevorderen. Dit echter zal onmogelijk zijn. Het inlandsche ras, hoezeer misschien beter en in vele opzichten fraaijer dan anderen, is buitenlands niet gezien, immers niet gewild. Zelfs binnenlands, vooral in Holland, en nog meer in onze zuidelijke provincien, moet, ten gevolge van de willekeurige en oppermagtige Hollandsche der mode, het zoo schoone en krachtige Drentsche koetspaard, dikwijls voor een lang uitgerekt spichtig Engelsch of Oldenburgsch paard onderdoen. Het is dus niet te verwonderen, dat de voordeelen der paarden-fokkery in Drenthe thans zeer gering zijn en het vooruitzigt is niet gunstig. Aanmerkelijke beterschap is er niet te wachten, dan wanneer, om zoo te spreken, de geheele wereld weder in oorlog komt.

(*Het vervolg hiernà.*)

ADVERTENTIEN.

De Kerkvoogden der Hervormde Gemeente Dalen zijn voornemens, onder nadere approbatie van het Provinciaal Kollegie van toezigt enz., op dingsdag den 9 maart 1824, des morgens te 10 uren, ten huize van de weduwe *K. van Tarel* te Dalen, publiek aan den minstdoenden uit te besteden het beglazen en verwen van de nieuw te bouwene kerk te Dalen, met het leveren van de daarbij benoodigde materialen, waarvan het bestek en de conditien ter lezing zullen liggen van af den 17 februarij tot den 7 maart aanstaande ten huize van de weduwe *K. van Tarel* voornoemd, en bij *van Dijkmer* te Assen.

Dalen den 23 februarij 1824.

De Secretaris bij de Kerkvoogden voorn.

M. CASPERS.

Op woensdag den tienden maart aanstaande, des avonds te zes uren, zal, ten overstaan van den ondergetekenden Arrondissements-Notaris, residerende te Assen, ten huize van den kastelein *Roelof Thijs* te Westerbork, publiek, aan de genoegdoende, op konditien, alsdan voorte lezen, worden verkocht, EEN BOEREN ERVE, staande en gelegen te Orvelte, gemeente Westerbork, thans meners

Assen, *den 26 februarij 1824.*

M. SCHUKKING,
Notaris.

MIDDELPRIJZEN van GRANEN, enz.

TE GRONINGEN, *op de markt van den 18 februarij.*

p. r. Bak-Tarwe, 't mud	5 gl. 00 c.	Haver, het mud	1 gl. 15 c.
witte dito,	5 — 00 —	Boter, het pond	— 40 —
p. r. dito,	4 — 85 —	Stundvleesch,	— 25 —
w. dito,	5 — 30 —	Kalfvleesch,	— 25 —
Rogge,	2 — 90 —	Schapenvleesch	— 15 —
Gerst,	1 — 85 —	Varkensvleesch	— 25 —
Boekweit,	2 — 90 —	Aardappelen, het mud	2 gl. 60 c.

TE MEPPEL, *op de markt van den 16 februarij.*

Rogge, het mud	3 gl. 00 c.	Boter, 1½ nederl. pond,	95 c.
Boekweit, het mud	3 gl. 50 c.		

TE HOOGEVEEN, *op de markt van den 24 februarij.*

Rogge, het ned. mud	3 gl. 50 c.	Boter, 1½ nederl. pond,	
Boekweit, id. id.	3 — 50 —	de oostersche,	85 c.
		de westersche,	75 —

TE COEVERDEN, *op de markt van den 5 januarij.*

Rogge het ned. mud	2 gl. 90 c.	Boter, 1 nederl. pond,	57½ c.
Boekweit, id. id.	3 — 60 —		

PRIJS-COURANT van NEDERL. EFFECTEN.

Amsterdam, den 19 februarij.

Verk. Schuld 2½ pc.	49¼ a 50⅛	Sijn. Bons 1818 5 pc.	
Restant Uitg. dito ⅛		Amort. Sijnec. 4½	93⅛
Kans-Biljetten	f 42¼ à 42½	Loten	f 7½ à 11
Sijn. Bons 1815 5 pc.			

De Assen, bij *C. VAN GORKUM*, Provinciale Drukker.